

ТищыIэнныгъэ чыпIэшхо щызыубытырэ къулыкъу

Адыгейим игъогу хызмет зызэхащагъэр ильэс 80 зэрэхь угъэм фэгъэхыгъэ зэхахьэу тыгъусэ АР-м и Къэралыгъо филармоние щыкъуагъэм хэлэжьагь ыкйи зимэфэкI хэзыгъэунэфыкъихэрэм къафэгушуагь Адыгэ Республикэм и Лышьхъэу Къумпыл Мурат.

Республикэм ипащэ һофтхабзэм пэублэ псалье къышылайзэ, мы къулыкъум зищыIэнныгъэ гъогу езыпхыгъэ постэуми, анахьэу ветеранхэм, игуапэу къафэгушуагь. Сыд фэдэрэ лъэнэкъоки тищыIэнныгъэ, экономикэм чыпIэшхо ашызыубытырэ къулыкъум непэ ишшэрылхэр зэрифешуашэу зэргээцакIехэрэр хигъэунэфыкъыгь. Гъогукъе ашыхэрэм, агъецкIехыхэрэм яшуагъэкI шьольтырэм хэхъоныгъэхэр зэришыхэрэр къихигъэшыгь. Тигъогухэр зыгъэпсыгъэхэм, Хэлэгэу зэошхом ыүж ахэр зэтээзгъэуцожыгъэхэм, непэ һофышыхэрэм АР-м и Лышьхъэу ирээнэгъэ гушилхэр апигохыгъэх.

— **Федеральэ гъогухэм адакIоу шьольтыр ыкйи чыпIэ мэхъянэ зиIэ гъогухэр тэшIых, зэттэгъэпсыхъэх, мы лъэнэкъомкIэ һофышо зиIотхэх.** Тигъогухэр Ѣынэгъончъэу Ѣытынхэм а постэури фэйорыиIэ. Мы аужырэ ильэсхэм сэциални мэхъянэхо зиIэ мыш фэдэ проект заулэ республикэм ѢыдгъэцкIагь. Джырэ уахьти зиIотхырэр макIеп. Гушилэм

ильэсым километрэ 47-рэ зиКыхъэгъэ гъогухэр дгъэ-цэкIэжыщых, шьольтыр ыкйи муниципальэ гъогухэм яшIын, язэтгэгъэпсыхъан, ягъэцкIэжын сомэ миллиардIум ехъу нэIудгъэхъанэу тэгъэнафа. Мы хызметым епхыгъэу непэ нэбгырэ минрэ ныкъорэм ехъумэ республикэм һоф щаиIэ, ыпкIэ къизэрхэзгъэшыгъэу, экономикэм хэхъоныгъэхэр ѢышIынхэм ахэм яIахьиши хэлъ. УФ-м и Президентэу Владимири Путиним пишэрильэу къыгъэуцугъэхэм аицщ ишп-хъэшIухэм адиштэрэ гъогухэр нахьыбэу Ѣыгъэнхэр. Ар зэшIохыгъэнэм, тигъогухэр Ѣынэгъончъэнхэм, аиц даIоу үиIифхэм ѢыIэкIэ-псэукIэ амалэу яIэхэр нахьыиIу Ѣы-

гъэнхэм тишишыпкъэу тидэлэжьэшт, — къыЦаагь Къумпыл Мурат къээрэутъоигъэхэм закынфигъазээ.

«Адыгейим изаслужененэ псэолъэш!» зыфиорэ щытхуцIэр гъогу хызметым иофышэ нэбгырэ заулэмэ афагъэшьшаш. Джащ фэдэу бгъэхэлхъэ тамыгъэу «Урсыье Федерацием игъогуш гъэшIуагь» зыфиорэр иофшIэнкIэ, игъэхъягъэхэмкIэ къылэжьыгь «Адыгэя-автодорым» инженер шъхьаалу Къазый Сэфэрбый. Мыхэм зэкIэми ыкйи зэхахьэм хэлэжьэгъэ пстэуми Къумпыл Мурат джыри зэ къафэгушуагь, псайнагъэ, ѢыIэкIэшIу яIэнэу къафэлъэуагь.

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм ирээнэгъэ тхылхэр зытефэу алъитэгъэ къулыкъушIэхэмии һофтхабзэм щафэгушуагъэх, къалэжьыгъэхэр аратыжьигъэх.

Республикэм итвроческэ купхэм къа-гъэхъазырыгъэ концерттымкIэ мэфэкI зэхахьэр зэфашишыгъыгь.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

нае, Мыекъуалэ къекIолIэрэ автомобиль гъогу «Кавказ» зыфиорэр зэттэгъэпсыхъэ, тэгъэцкIэжы. Джасц фэдэу къуаджэхэу Лъэустэнхъабэ, Тигъургъой, тикъуишхъэхэм якIолIэрэ гъогухэр, нэмийхэр тэгъэцкIэжых, ахэр ишпхъэшIухэм адиштэнхэм тишинаIэ тет. Тикъэлэ шьхьаIэ къэзыгъэхъэр гъогум ѢиIини тинэпльэгъу идгъэ-кIырэп. Мы

Шъхъэгуаш ё зэкІэкІожыгъ

Ошх зэпымуюжхэм апкъ къикыкъе Мыекъуапэ ищагухэм ащищхэм псыр адехъэгъагь, унэхэм зыкІэуагъэхэр ахэтыгъэх. Джащ фэдэу псыхьо Шъхъэгуаш ё псэу дэтим къихахьуи, нэпкъхэм къизадэкъим, Мыекъопэ районым иягъэ ригъэкыгъ.

АР-м гражданскаа оборонэм-къе ыкъи ошэ-дэмыши юфхэм-къе и Комитет ишаа итуадзэу Рашид Манаповим къизэрэти-юагъемкъе, Шъхъэгуаш ё зэкІэкІожыгъ. Мыекъопэ районымкъе щагуи 10-у псыр къизкэхъагъэхэм адэкыжыгъ. «Девичий камень» зыфиорэ чыпіэм дэж гъогур зэпырызгъэлкыгъэ псыри зэкІэкІожыгъ.

Псыхьом имылажьеу, ау ошх-хэр зэрээзэмыуухэрэм къихэкъ-къе псыр лъягаплэхэм бэу къянь-хызэ, Мыекъуапэ ит поселкэу Краснооктябрьскэм ищагуи 8-мэ ыкъи къутырэу Северо-Восточные Сады ищагуи 3-мэ адэуцогъагь. Мыекъуапэки ошхыпсыр зыдэ-клон зэрэшьмыиэм ыпкъ къикъе Кужорскэ мэшокуугъогу зэпыры-кыпіэм нахь пэблагъеу щысхэм ащищуу щагу 25-мэ адехъагь, унэ 15-мэ архызэгъагь.

Комитетым ишаа итуадзэ тээрэшигъэзагъемкъе, псыр зыдеуцогъэ щагухэм адэжкъе

кънаухэр агъекъабзэхээзэ ада-

дэтижьэп. Мэфэ благъэхэм джыри ошххэр аш фэдэу къы-

зэкІэлъыкІожынхэуи къэбар ялэп.

Тигъунэгъу Краснодар краим юфхэр нахь Ѣыдэх. Гупчэ СМИ-хэм къизэрэти-юагъемкъе, Тюпсэ, Апшеронскэ, Шъачэ и Лазаревскэ, Хостинскэ ыкъи Адлерскэ районхэм лъэшэу псым иягъэ аригъэкыгъ. Пстэумки псауплэ 30 мэхь зыкІэхъагъэр. Цыфхэ-ри хэкІодагъэхэу къаты, ау зыфедизир джыри тэубытагъэу къауагъэп. Гъогухэр, лъэмидж-хэр ыгъэфыкъуагъэх, социалнэ псауальхэм акІэхъагъ, гъэсты-ныхъэ шхъуантли, пси, электро-энергии ямызэу цыфхэр Ѣысих.

Ахэм анэммыкъе псынжъып-сыр мэшокуу гъогухэм атеты зэрэхугъэм ыпкъ къикъе мэшокуухэр къэуцугъэх. Аш фэдэу Тэхүтэмийкье районым ит къудажэу Щындже дэж 2 Ѣыт, поселкэу Инэм дэж зы тет. Ахэм нэбгырэ 600 фэдиз арьс. Цыфху гузэжьогу хэфагъэхэм районыр Ишыгээхэй афххэр. Аш иадминистрации ишаа Шъхъэлэхъю Азмет иунашхокъе псау зэшьоштхэмрэ гъомылапхъэхэмрэ мэфэку мафэм афыра-щэллагъэх. Джыри анаэ атет, ящыкагъэ Ѣылэм афащэнэм фэхъязырх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Мыгъэ нахьыб ё хэлажьэ

Гъэорышаклохэм язэнэкъоюу «Лидеры России 2018 — 2019» зыфиорэм хэлажьемэ зыштоигъохэм ятхыльхэм яштэн чъэпьюгъум и 24-м аухыгъ.

Блэкыгъэм фэмыдэу, мыгъэ зэнэкъоюм йэкыб къэралхэм ащищсэухэрэри къихэлэжъэнхэу амал аратыгъ. Къэралыгъо 68-мэ ялтыклохэм тхыльхэр къатыгъэх. Арэу Ѣытми, нахьыб эхэлажьэрэр тикъэралыгъо игъэ-орышаклохэр арь.

Зэфхэхысыжхэм къизэрэ-гэлэгъуагъемкъе, ильэс юф-шагъэхэр зиэххэу, 35-м зы-ныхъж шлэкыгъэхэр арь нахьыбэу тхыльхэр къэзэтыгъэхэр, процент 57,5-рэ, ильэс 35-м нэмысигъэхэр процент 42,5-рэ зэрэххурэр. Нахьыб эхэлажьэрэр тикъэралыгъо игъэ-орышаклохэр арь.

Нахь чанэу къихэлажьэрэр Гупчэ федеральнэ шольтырым игъэорышаклохэр арь (процент 34,13-рэ), Приволжскэ шольтырым ятлонэрэ чыпіэр еубыты (процент 18,9-рэ), Темир Къо-

хэплэ федеральнэ шольтырыр ящэнэрэ (процент 12,85-рэ). Ахэм ауж къекъых Сыбыр (проценти 10,18-рэ), Уральскэ (проценти 9,56-рэ), Кызылбэ (проценти 8,01-рэ), Къохыпэ Чыжэ (проценти 3,65-рэ) ыкъи Тэмыр-Кавказ (проценти 2,72-рэ) федеральнэ шольтырхэр.

Зэнэкъоюм ишапхъэхэм къизэрэдалытагъемкъе, аш хэлажьэрэр эхжэхэм яхьхэгъэ видеозэдэгушыгъэ-

гъухэр проектым интернет нэкүбгэ чъэпьюгъум и 27-м нэс къырагъэханхэ фае. Нэужым, шэкогъум къыщуубла-гъэу тигъэгъээзэ мазэм нэс, онлайн Ѣылэм тетэу анах дэгүххэр къихахьщых. Къи-хъашт ильэсэм ишылэ мазэ къыщуубла-гъэу мэзаем нэс субъектхэм финалныкъохэр ащи-клощых. Нэбгырэ 300-у ахэм къащаахыхэрэр гъэтхэп мазэм финалым разьэблэгъэшых.

«Тызынэсыгъэм къыщыдгъак ё хъущтэп»

Гурыт еджаплэхэм 2018-рэ ильэсэм къачлакыгъэхэм къэралыгъо кээух аттестациер зэраклуу ыкъи 2019-рэ ильэсэм а юфхэм зэрээхащэштым фэгъэхыгъэ Урысые зэлукъе джырэблагъэ Москва Ѣыкъуагъ.

Ар гъэсэнгъэмрэ наукаамрэ алтын-пльэрэ федеральнэ къулукъум зэхи-щагъ. Зэлукъе хэлэжьагъэх Рособр-надзорым ишаа Сергея Кравцовыр, УФ-м гъэсэнгъэмкъе иминистрэ итуадзэу Т.Ю. Синогинар, гъэсэнгъэм ылъянкъоюу чыпіэр хэбзэ гъэцкілкэ органхэм ялашхэрэр.

Зэлукъе имитонэрэ мафэ АР-м гъэсэнгъэмрэ шлэнгъэмрэкъе имини-

стрэу Кіэрэшэ Анзаур Кравцовым зэлукъе дыриагъ. Министрэм Рособрнадзорым ишаа кээлэе филотагъ 2018-рэ ильэсэм зэтыгъо къэралыгъо ушэтынхэреспубликэм зэрэшкыуагъэхэр. Кіэрэшэм къизэрэуагъемкъе, хэхъонигъэхэр Ѣылэх, ау зэхэшэн ыкъи экзамен тыплэхэм язэтергээспыханхээ зэшохыгъэн фэе юфыгъохери къэнх. Ахэр анахьеу зыфэгъэхыгъэхэр ушэ-

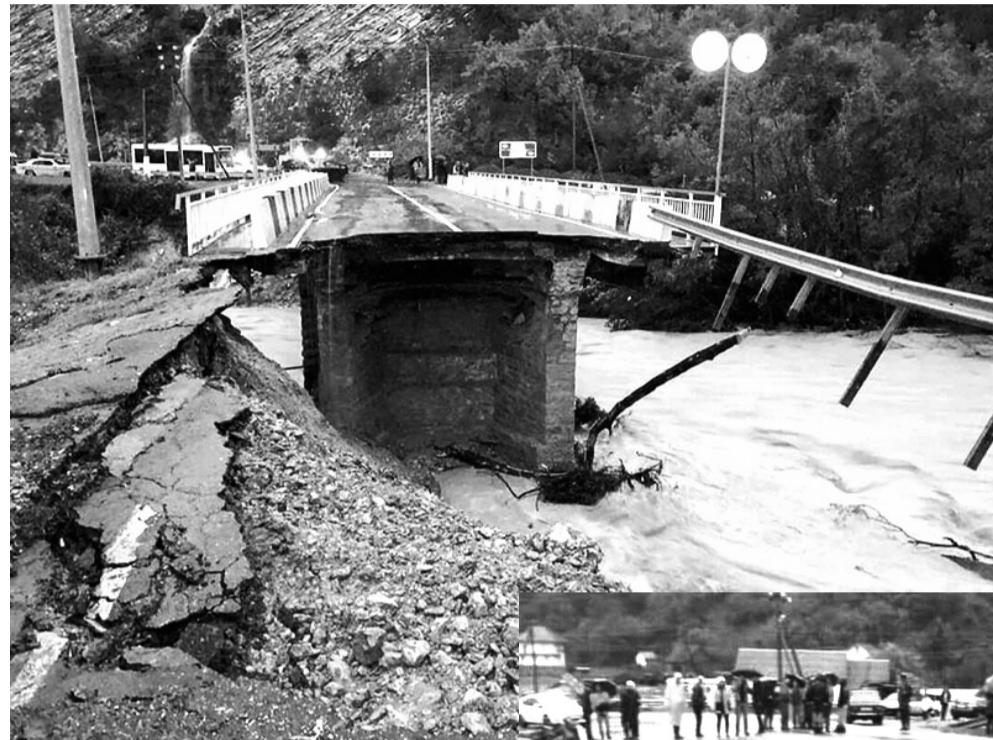
тынхэм язэхэшаклохэм ягъэхвазырын, предмет зэфэшхэфхэмкъе экспертихэм зэгурьоноигъэ ахэлтынхир, клалэу ушэтынхэм ахэлажьэрэр ыкъи ахэм янэ-ятэхэм нахь тэрэзэу юф адешгэгъэнхэр арь. Рособрнадзорым ишаа гъэсэнгъэм ичыпэ органхэм ялшхээтихэм пшэ-рэйль къафишигъэ ЕГЭ-м изэхэшэнкъе лъягаплэ зынэсыгъэхэм къащамыгъэ-кіэнх.

— Ильэситф хъуягъэу ушэтынхэр шыпкъагъэ хэльэу, шапхъэхэм тадэ-мыхэу зэхэтэшх. Джы а лъягаплэ къыкъетымыгъэчынам тыпильнхэ фае. Ар юф къизэрэйкъол. Юфшакъе тэрэээр къытлэхах, лъягаплэ тынэсыгъэм, нахь къагъэланлэми хүнэу къызышо-шыххэрэр Ѣылэх. Ау джы анах юф къынхир къытэхэ — зэхэшэн юфыкъи, шыпкъагъэ хэльэу ушэтынхэр реклокы-ныкъи тызынэсыгъэ шапхъэм къыкъед-гъэчы хъущтэп, — къыуагъ С. Крав-цовыр.

СИХЪУ Гошнагъу.

Хы ШуцЭ Іушъом щыпсэухэрэм тхъамыкІэгъошхо къафыкъокІыгъ

Чъэпьюгъум и 24 – 25-м Tlopse районымрэ къалэу
Шъачэрэ адэсхэр чыпілэ къин ифагъэх.

Ащ фэгъехыгъэ видеоролики 100 пчагъэ Интернетим къырагъехъагъ: ошхыхохэм апкъ къикіеу къушъхъэ псыхъохэр непкъхэм къадекъигъагъэх, ахэм яорхэм апэ къифэрэр зэкэ зыдахыщтыгъ, автомобилхъэр псым щесыщтыгъэх, лъэмиджхэмрэ электролиниехэмрэ лъешэу зэшыкъогъагъэх, урамхэм, щагухэм, унэхэм псыр къакъеогъагъ. Анахъэу зэрар зыхыгъэр Tlopse районыр ары.

Tlopse районым иадминистрации ипресс-кулыкъу къызэритыгъэмкіэ, чъэпьюгъум и 24-м сыхьати 6-м къыкъоц муниципалитетим миллиметри 119-м нэсэу ошх къышещхыгъ. Ошхыхохэм апкъ къикіеу псыхъохэр Спорнэр, Цэлпс, Пышшэ, Агуй, Ныбыгъэр непкъхэм къадекъигъэх, къалэу Tluapsé, къоджэ 21-мэ псыр къакъеогъагъ. Нэбгырэ 2445-рэ зэрисүн нэгээ 836-мэ тхъамыкъагъом зэрар арихыгъ, нэбгырэ 460-рэ агъкошыгъ, 140-мэ пальэ горекъэ зыщыпсэущтхэ чыпілэ къафагъотыгъ. Тхъамыкъагъо хэфэгъэ цыфхэм шхын фабэрэ зэшьоштхэ псырэ алэклагъахъэ. Псэуплэ 18-мэ электролиниехэр ашызэшыкъуагъэх. Псэуплэхэй Мессажай, Краснэм, Греческэм, Цэлпс, Кирпичнэм, Кривенковскэм, Георгиевскэм псыр алэклагъахъэрэп. Къалэу Tluapsé поселкэу Пригороднэмрэ адэсхэм ашыщхэм псыялэп.

Джащ фэдэу Гъойтхрэ Пышшээрэ ямшюокуягъогу станциехэм псыр къакъеугъ, электромашюокухэр пальэ горекъэ Шаумянскэ зээлтийгъэлэхэд дэхж къышызэтэргэшүүцүагъэх, Краснодаррэ Мыеекъуапэрэ анэсээрэ мешюокухэри клогхэрэп. Администрацием ипресс-кулыкъу къызэритыгъэмкіэ, псэуплэхэй Кривенковскэмрэ Индюкэрэ, Tluapsé Апперонскэрэ зээлтийгъэрэ автомобиль гъогухэр лъешэу зэшыкъуагъэх, Цэлпс лъэмиджым изытет дэй дэд. Мыеекъуапэрэ Tluapsé зээлтийгъэрэ гъогум транспортыр рагъакъорэп. Муниципалитетим ипресс-кулыкъу къызэритыгъэмкіэ, чъэпьюгъум и 25-м Цэлпс тель лъэмиджым игъэцкэлжын үүж ихьаагъэх.

Ошлэ-дэмышэ лофхэм япхыгъэ режимыр Tlopse районым щагъеуцугъ, оперативнэ штаб щызэхашагъ, муниципалитетим ишэхъетэй Анатолий Русиним ащ пэшэнэгъэ дызэрхэхъ. Апэрэ таакъихэм къащегъэжъагъэу районым и МЧС, граждан оборонэм иподразде-

ленихэр, къэгъэнэжын лофхэм апильхэр, медицинэм, ГИБДД-мрэ ЖКХ-мрэ яофышэхэр, гъогухэм яньцэкъэжын пыль бригадэхэр, транспорт предприятиехэр тхъамыкъагъом къыздихыгъэхэм ядэгъэзэжын къыхагъэлажуа аублагъ. Пшыз шольтыр икъэлэ зэфэшхъафхэм къарыкхи, къэгъэнэжын-зэтегъэуцожын лофхэм апиль отрядхэр Tluapsé щыпсэухэрэм лэпилэгъу афэхунхэу къеклуагъэх. Комиссиу зэхашагъэхэм псэуплэхэм язытет зэрагъашэ, щагухэр къакъуухъэх, чыопс тхъамыкъагъом зэрарэ аригъешыгъээм зыщагъэгъуазэ.

— ТинасынкІэ тхъамыкъагъом тышиухъагъ, — къеуатэ къуаджэу Псыбэ ичилэ Хасэ итхаматэ Ацумыжж Айсэ. — **Псыхъор непкъхэм къадекъигъагъ, тэри лъешэу тыгуумэ-кыгъ. Дэждэдэм къуаджээм сышылэп, ау къоджэдэсхэм къызэрсауагъэмкІэ, чылэм чІэнагъэ ышигъэлэгъ.**

— Тикъуаджэ псышо дэтыгъ. Ау ыпекъэ зэрхэхүүтгээ фэдэу, ащ тхъамыкъэшхо къытфихыгъэп, — къеуатэ къуаджэу Агуй-Шапсыгъэ ичилэ Хасэ итхаматэ игуадзэу Шхъэлэхъо Сэфэр. — Къуаджэм идэхъаплэ дэхж тель талыгъэ автомобиль лъэмиджыр псым тырихыгъ, электроэнергием икъетынрэ телефон

линиемрэ псынкІэ зыпкъ рагъеуцожьыгъэх.

Чъэпьюгъум и 25-м Краснодар краим ипащэу Вениамин Кондратьевир Tlopse районым щылагъ. Губернаторыр муниципалитетим иксэуплэхэу псым анахъэу зэрар зэрихыгъэхэм ашылагъ, ошлэ-дэмышэ тхъамыкъагъом къыздихыгъэхэм ядэгъэзэжынкээрай штабым изэхэсэль зэришагъ. Пчыхъэм пащэм Агуй-Шапсыгъэ тель лъэмиджэу зэшыкъуагъэм изытет зэригъэшагъ.

Край администрацием ипресс-кулыкъу къызэритыгъэмкіэ, губернаторым краим

транспортимкіэ ыкыл гъогум хъизмэтымкіэ иминистрэ игуадзэу Андрей Белугиним пшьериль фишьыгъ лъэмиджым игъэцкэлжын къуачиэу ялэр зэкэе рахылэнэй.

— НэмыкI псэуплэхэм апьзыкъыгъэ хъугъ къуаджээм транспортыр лъылэсэу неуциырэ мафэм жьуэгъэпсыжын фае,
— къытуагъ Вениамин Кондратьевым. — **Зэсэгъэхэ шылакIэр цыфхэм псынкІэ шылыкъэу ягъэгъотыжыгъэн фае.**

Андрей Белугиним губернаторым риуагъ зэлпимьюю лоф зэрэшлэштэйр ыкыл чъэпьюгъум и 26-м ичэшныкъо нэс лоффшэнхэр зэрэхүүтэй.

Чыопс тхъамыкъагъом къыздихыгъэхэм ядэгъэзэжын къалэу Шхъи шыльагъэхэйтэй. Чъэпьюгъум и 24-м ичэш миллиметрэ 76-м нэсэу ошх мыш къышещхыгъ.

Муниципалитетим иадминистрации къызэритыгъэмкіэ, Псышопэ районым ары анахъэу псым зэрар зэрихыгъэр. Чъэпьюгъум и 25-м ичэш псыхъоу Мэкъупс непкъхэм къадекъи, уни 10-мэ псыр акъеугъ, къуаджэу Ашапи щыпсэурэ унэгъэ 16-мэ ящагухэм псыр адэхъагъ. Псэуплэхэй Вардане, Нижна Хобзэ тхъамыкъагъо къызэхүүлгэхэм къашиубытагъэх. Районым иадминистра-

ции нэбгырэ 50-у ыгъэкошыгъэм шхын фабэрэ щыгынрэ аратыгъ, пчэдыхым яунэхэм ахэм агъэзэжын алъэкыгъ. Джыдэдэм урамхэмрэ щагухэмрэ аукъебзыжыхъ. Чэщим жыыбгъэшхом чыг 25-рэ рикъыкыгъагъ, ахэр зэпахыхи иуахыжыгъэх.

Хыдзэ-псыдзэм къуаджэу Нэжыгуу еклүрэ автомобиль гъогур зэшигъэкъуагъ. Пэшорыгъэшшэу къызэрратыгъэмкіэ, гъогум щыщэу метришэ фэдиз зыпкъ рагъеуцожын фае. Лъесэу ары джыдэдэм къуаджэм узэрэдэхъан пълэкъщтыр. Телефонки уафытеошьущтэп. Тхъамыкъагъо къызыщхъуугъэ чыпілэ техникэр къащагъ, чыопсым изытет нахышу къызэрэхъоу специалистхэр гъэцкэлжын иошшэнхэм афежъэштых. Районым иадминистрации илъыклохэм Нэжыгуу дэсхэм гъомылапхъэрэ псырэ алэклагъэхъагъ, дизель-генератор афащагъ.

Псыхъоу Ашэ тель автомобиль лъэмиджыр къуаджэу Хъаджыкъо дэжж щызэшыкъуагъ. Джащ ыпкъ къыкъыкъэ къуаджэхэу Хъаджыкъо, Къэлэхъ, Лыгъотх псэуплэхэм апьзыкъыгъэу къэнагъэх, мы охтэ благъэм лъэмиджым игъэцкэлжын үүж ихьащтых.

Псэуплэхэу Ашапэрэ Совет-Къуаджэрэ апхырыкъырэ федералнэ гъогум псыхъохэм къыздахыгъэ мыжъуаклэмрэ шоимрэ тизых. Псыхъоу Мэкъупс тельгээ лъэмиджри псым тырихыгъ, автомобиль гъогур зэшигъэкъуагъ. Мы чыпілэ транспортим изеклон къызызэтырагъэуцугъ. Псым тэлкү къызыкъичкіэ гъэцкэлжын иошшэнхэр рагъэжъэштых, ащ па техникэ 22-рэ къыращэлгэй.

Мы мафэхэм Шъачэ икоммунальнэ къуалыкъуэхм гъэлэшыгъэ шыкълэм тетэу лоф ашэ. Поселкэхэу Шэхалэ, Ахынтам, къуаджэхэу Шэхэлэнишхомрэ Шэхэлэй цыкъумрэ адэсхэм электроэнергиер къаэлкхэй үублэжыгъ. Гъэсэнгыгъэ зыщарагъэхтэйрэ учреждении 7-мэ еджэнэр ашызэпагъэуцугъ. Гъэсэнгыгъэ языгъэхтэйрэ учреждение 21-мэ электроэнергиер алэклэгъэхъажыгъэнем тэгээлэхэй үүж иоххэр джыдэдэм зэрэхъэх. Шъачэ игурыт еджаплэхэмрэ икъэлэцыкъу ыгылэхэмрэ чэщим рикъыкыгъэ чыгхэр адахыжыгъэх.

Шъачэ муниципалитетим къызэритыгъэмкіэ, къалэм иксыхъо 21-мэ псыр лъешэу къазэршыдэхъягъэр гидродатчикхэм къагъэлэгъуагъ. Щагу 76-мэ псыр зэрэдэт, нэбгыри 10 пальэ горекъэ зыдэшшэшт чыпілэхэм агъэкошыгъ. Чэшрэнен оперативнэ штабын лоф ышлаагъ. Къуалыкъу зэфэшхъафхэм зэдэрьтэштэйрэ лоф зэрэшлэгъээм ишуаагъэхъэ тхъамыкъуагъо къяжыгъэхм зи хэклидагъэх.

Ныбэ Анзор.

Шапхъэхэм адиштэу агъэпсыштых

Ioфшаплэм иштат хэмийтхагъэу лажьэхэрэм япчыагъэ нахь маклэ шыгъэним фэгъэзэгъэ межведомственэ комиссием изичээзыу зэхэсэгэй Правительствэм и Унэ щыкүагъ. Ар зерищагъ Премьер-министрэм игуадзэу Наталья Широковам.

Ioftxabzэм хэлэжьагъэх цыфхэм Ioфшэн ягъэгьотгъэнимкэ Гъэлорышланлэу Адыгейим щылэм ипащэу Галина Цыганковар, Адыгэ Республиктэм Ioфшэнимкэ и Къэралыгъо инспекции ипащэу Сихъ Руст, федеральнэ хьакулахь къулыкүм и Гъэлорышланлэ ипащэ игуадзэу Дэргушээ Аскэрбий, район ведомствэхэм ялтылохэр.

Наталья Широковам зэйлэгтэй къызээуихыээ, блэклигъэ зэхэсэгъюм зыфагъэуцужыгъэгъэ пшьэрыльхэр зерагъяцклагъэм, районхэм дэкыгъю улъэктунхэу ашызэхашаагъэхэм язэфхысыжхэм ахэпплэнхэу зэрээлукагъэхэр къыуагъ. Премьер-министрэм игуадзэ къызэрхигъэштийнмкэ, Ioфшаплэм Iумытхагъэу лажьэхэрэм япчыагъэу республикэм щагъэунэфыгъэм къыщыгъэкэним епхыгъэ Ioftxabzэхэр зэрхэхэ, къэх гъэнэфагъэхэр аш фэхъугъ. Чынтыгъу-шэклогъу маэхэм джыри а Ioфшэнир ээрэльгъэхэлтэн фаем Наталья Широковам анаэ тыралигъэдэг. Постэумки республикэм ипсэуплэ 93-мэ ашылэ организацие 1668-рэ мы уахтэм ихууллэ аупльэкгү.

Зэхэсэгъюм къыщыгущылагъ Ioфшэн ягъэгьотгъэнимкэ республикэ къулыкүм ипащэу

Галина Цыганковар. Аш къызэриулагъэмкэ, 2018-рэ ильэсэм аныбжыкэ Ioф зышиэн зылъэкиштхэу, ау мылажьэхэу нэбгырэ 6069-рэ республикэм шатхыгъ, блэклигъэ ильэсэм ебгапшэмэ, ар нахь макл. Ару щит нахь мышэм, джыри мы лъэнэйкомкэ муниципальнэ образованихэм Ioфэу ашлэн

фаер, пшьэрыльхэр афагъэнэфагъэх, администрациехэм япащэхэм альягъэлэсигъя. Галина Цыганковам къызэршыгъэштийнмкэ, Ioфшэн зэфыщытийнхэр анахыбэрэ зыщамытхырэ лъэнэйкъохэр: сатуушынрэ (нэбгырэ 1326-рэ), мэкү-мэцьр (486-рэ), гъомылэхъэ къыдэгъэйнрэ (562-

рэ), псөолъэшынрэ (260-рэ). А Ioфыгъор дэгъэзэжыгъэним фэш предпрятихэм япащэхэр къырагъэблагъэхээз зэхэсэгъю 88-рэ, дэкыгъю улъэктун 342-рэ зэхашагъ. Ахэм ашыщэу 52-р ежь къулыкъум муниципальнэ образованихэм ашишыгъ, 290-р — улъэктун-лъялпэн органхэр яяусэхэй.

Ioфшэнимкэ хэбзэгъэуцуу тээр зэраукууагъэм фэш административнэ пшьэдэкыжь зэраагъэхыштымкэ Ioфшэн языгъэгьотырэ нэбгырэ 1285-мэ макъ арагъэлгү.

Тызхэт ильэсэм пыкыгъэ ухьтэм ихууллэу республикэмкэ Ioфшланлэхэм яштат хэмийтхагъэу лажьэрэ нэбгырэ 6069-рэ къыхагъэштийгъ, зэрхэгъэ Ioftxabzэм яшуагъэкэ 4196-мэ Ioфшэн зэфыщытийнхэр шапхъэхэм адиштэу агъэпсыгъ, агъэнэфэгъэ планыр процент 89,7-м нэсэу гъецэклэхэе хьугъэ.

Адыгэ Республиктэм хэгъэгү клоц Ioфхэмкэ и Министерствэ специалистхэм улъэктун 11-у зэхашагъэхэм апкь къиклэу уголовнэ Ioфиту къызэуухыгъ.

Ioфшэнимкэ Къэралыгъо инспекцием Ioфшэн языгъэгьотырэ нэбгырэ 50 ыупльэхкүгъ, Ioфшэн зэфыщытийнхэр афамытхыгъэу нэбгырэ 77-рэ къыхагъэштийгъ.

Зэхэсэгъюм Ioфыгъоу къыщаатыгъэхэм афэгъэхыгъэу унэшо гъэнэфагъэхэр аштагъэх. Тапэки хэбзэ шапхъэхэм адиштэу Ioфшланлэхэм аулыхэр тхыгъэним пхъэшагъэ хэльэу дэлжэхэштых.

ІШШЫНЭ Сусан.

Сурэтийр Ішшиинэ Аслын тырихыгъ.

КІэуххэр зызэфахысыжъхэм...

Тиэзет къызэрэхиутыгъэу, блэклигъэ шэмбэтымрэ тхъаумафэмрэ Урысыем и Кыблэ ыкчи Темир-Кавказ шольырхэм хисапымкэ якэлэгъаджэхэм яа I-рэ зэнэкъоху Мыекъуапэ щыкүагъ.

льэу илагъэр кіэлэгъэдже Iепэасэхэр къыхагъэштийнхэр ыкчи ахэм Iепылэгъу афэхъуѓенрэ ары.

Мынг фэдэ зэнэкъоху ти-каалэ зэрэштийгъэр аукьодьеу щитэп. Мыекъуапэ хисап гупчэу хъуягъэ, Кавказым имызаквоу, Урысыеми, Iэкыб къэралыгъоху хисап олимпиадэхэр зыщыклохэрэми ар дэгъо ашлэ. А зэпстэури зэхыгъэр республике естествен-нэхисап еджаплэ Адыгэ Къэралыгъо университетын хэтыр ары. Загъорэ аш «Мамыйм иеджаплэ» palo. Мамый Даутэ аш зэрипэшэ закъор арэл аш тетэу зыкдэгъэр, лъялсэ зэрэфишыгъэр, зэрэзэхишагъэр арын фое.

Зэнэкъоху икэуххэр Адыгэ къэралыгъо университетын спортым и Дворецу Кобл Якъубэ ыцэ зыхьэу хэтым иконференц-зал щызэфахысыжыгъэх, анахь кіэлэгъэдже дэгъу хъуягъэштийгъэр арын фое.

Алэрэ чынлэг къыхыгъэреспублике естествен-нэхисап еджаплэм икэлэгъаджэу Лопес Косме Нерис. Ятлонэрэ чынлэг афагъэшьшагъ Краснодар краимкэ Никита Ани-

кеевымрэ Елена Цымбалэрэ, Ростов хэкум къыкыгъэу Михаил Гуровым, Адыгэ Республиктэмкэ Наталья Стрековам ыкчи Елена Пашкевич. Ящэнэрэ чынлэг нэбгырэ 9-мэ зэдагошыгъ.

Зэкэмки Ioftxabzэм кіэлэгъэдже 50 хэлэжьагъ. Зэнэкъоху Iахытлоу гошыгъагъэ — зыр задачэм икэшын нахь шыкэ амалыбэ къызэ-

рэфэбгъотыщым фэгъэхыгъагъ, адэр задачэ къэшыгъахэхэм хэукуонгъэхэр къаяхгъэштийнхэр арыгъэ.

Зэнэкъоху ипрограммэльэтэгъэуко ыкчи лекции гъэшшэгъонхэр хэтгэгъэх. Ахэр къаяхгъэхырыгъэх шэнэгъэлэжэ цэрылоху А. Д. Бленковым, Т. Ф. Сергеевам ыкчи нэмийкхэм.

Атекогъэ кіэлэгъаджэхэу

Ростов хэкум щыщэу Михаил Гуровым, Адыгейимкэ Лопес Косме Нерис ыкчи Елена Пашкевич, Краснодар краимкэ Елена Цымбал гъэсэнгъэ зыщызэраагъэгьотырэ Гупчэу «Сириус» зыфилорэм ибжыхээдэгэй хэлэжэхэштых.

СИХЬУ Гошнагъу.

Сурэтихэр Ішшиинэ Аслын тырихыгъ.

Комсомолын ия 100-рэ ильэс ипэгъок!

«Комсомолу — 100» зыфиорэм и Дунэе зэхэцкю комитет иишифэс

«Комсомолу — 100» зыфиорэм и Дунэе зэхэцкю комитет советскэ цыфхэу ВЛКСМ-м исатырхэм ахтагыжэхэм ыки комсомолын иветерану зызылтытэхэрэм шуфэс лъапиэ арехы!

Комсомолын ихбээ шлагохэр ренэу къетыухумагъэх, непи ахэр къетэухумэх. Комсомол Йоффэр, ащ тарихъ гъогу къыкүгээр зыги тицгүтиизу къыхээгээп, дунэе зэдэлжэснээнэгээмээ опытри щыдгээзэйгээп, комсомолынхэу Йыпигъэу зицкылагъэхэм ренэу тафэгумэк йыщтыгъ.

Ныбжыкылхэм япун фэгээзгээ Урысые общественнэ организацие «Воспитанники комсомола — Мое Отечество» зыфиорэр 2015-рэ ильэсийн зэхажагь. Комсомолын иветеранхэм я Советхэм къэралыгъо, ныбжыкылхэм, общественнэ организацихэм, къэбар жсугъем иамалхэм ягъусхэу ти Союз шубилей изыфэгъэхъазырхэнкэй Иишифэс изэхэцэнкэй Йоффынхо зэшиуахыгъ.

Организацие пэпчь къылон икүн ил. «Комсомолу — 100» зыфиорэм изэхэцкю комитет Йоффу шузытылхэмр шуучаныгъэр осэхио къафеши!

Ухьтэм пшьэриль къегъэцу хэгъэгум изжономикэ игъэлтийн, ащ ифедэхэм якъеухумэн, анахь зигъо Йоффынхэм язэшлэхэн ныбжыкылхэр хэлэжжээнхэм атэгъэтыхъэгээ Йофтхъабзэхэр тишыныкъу зетхъанху.

Комсомолын ирегион, икъэл, ирайон организацие пэпчь Йоффынхэр ренэу зэшиуахынхэм мэхъаншио ил.

Тэ, Ленинскэ комсомолын ихбээ шлагохэр лъызыгъэкуютэхэрэм, ныбжыкылхэм япункэтишиуагъэ ядгээжынныр, тиопыт ахэм альыдгээжээсэжынныр, лэужжэм язэнхынгээ дгээлтийн, тарихъ шлэжжыр къетыухумэнныр анахь шъхьайтуулэгъэр!

Тиньбджэгъу лъапиэхэр, псауныгъэ пытэ, щылхэм-псэукэ дэгъу шушилэнэу, Хэгъэгум пе гъехъэгъакиэхэр шушилэнэу тишүуфельяло!

Ныбджэгъуэр, тыгукэ жсү тымыхъуныр ары анахь шъхьайэр!

«Комсомолу — 100» зыфиорэм и Дунэе зэхэцкю комитет итхамэтэгъухуу
Е. М. ТЯЖЕЛЬНИКОВ, Б. Н. ПАСТУХОВ, В. М. МИШИН

Адыгэ Республикэм иныбжыкылхэм афэкю

Непэ Ленинскэ комсомолыр ильэс 100 мэхъу. Клээ ыкыншиэ милион пчагъээмэ яцылэнгээ чылпэшко ащ ишуубытыгъ. Ныбжыкылхэм япунрэ ягъэдэжсэнрэ япхыгъэ шыкылхэм якъыхэхынкэй комсомолыр зыфэдэ къемхыгъу эш щысэши ю щит. Лэүжэ пстэуми къахиубытэрэ комсомольцхэм непи хэгъэгум иххъоньгъэ, къыткэхъухъэхэрэм япун чанэу ялахь хашыхъэ, блэгъыгъэр, непэр мафэр, къэлхощыр зэхьгэгу зэрээштхэм ахэр яцысах.

Ухьтэм къыгъэуцгээ Йоффынхо къинхэр зыцызшшахыщтыгъэхэ лъэхъаным СССР-м иххъоньгъэ, къэралыгъом ижономикэ ылпэкэ лъызыкъотэгъэным, хэгъэгум зыкъыхумэжиснымкэ амалуу шлэхэм нахь заушомбгъуным, нэмийц фашистхэр зэхэгъутэгъэнхэм, народнх хызметыр зыткэ изгээцожжыгъэным, космосыр алэ къырагъэхъаным, наукам, культурэм, спортым гъэхъэгъэшихэр ашыл йыгъэнхэм шушилэгъухм ялахъуу хашыхъагъем уасэ фэшилгэу.

Хэгъэгумрэ Пшизыэ шьольыримэ яныбжыкылхэм я Союз хэтэгъэ комсомольцэхэу Адыгейим исхэр анахь гъехъээвэ ин зышилхэрэм ренэу ашыцыгъэх. Тарихъым, заомрэ Йоффынхэм яветеранхэм, нахыжъхэм, лъэнкъым ишэн-хэбээ анахьшилхэм лъытэнгээвэ афырьяло, я Хэгъэгум фэшийнкъэу, нэмийц щылхэм дахэу, зэгүрэйхэу адэпсунхэр пүгэхънхэр — джары щылхэм дахэу, зыщишхэрэхэм икомсомол шоффынхэм анахь шъхьайло щитыгъэр.

Ныбджэгэту лъапиэхэр! Тэ, комсомолын иветеранхэм, щылхэм-шэпхээ дахэхэм шушилхэр ялэр тэрээзу къышылтылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм ренэу тифхъазыр.

Тиньбджэгъикылхэм тааждэжээ Урысыем изыкынныгъэ мынхэгъэным пе акылачээ зэрэгээзүүнэ! Анахь тильапиэр — тихэгъэту щылхэм ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Тихэгъэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Тигүпсэ Адыгейимрэ Урысыемрэ яфедэ зыхэль гъэхъэгъакылхэм шъуакыфаку!

«Комсомолу — 100» зыфиорэм Адыгэ Республикэм ишхэцкю комитет

Илорэ ишлэрэ зэтекъыщыгъэп

Пэнэшъу Руслан ныбжыкылхэм ишни гъуазэу, лъэхъэнэ псаум ынаану щитыгъ.
Комсомолын ильэхъан ифэшиош Иэнати ащ їыгъыгъэр.

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

Руслан къысфытеуи Москва къызэрэкъягъэр къызысцелом, сиуи нахь къихажыгъагъ.

Руслан чылпабэмэ — Краснодар, Москва, Налыцк ашысльэгъоу къыхэкъыгъэш, нэлиасэ зыфхъуягъакылхэм ащ къызэрэзэфшиштэгъягъэр, ренэу щылхэм япчагу зэрэтигъэр къесон сълэкъыщ. Ныбжь, сэнхэвэт зэфшъяафхэр зилэ нэбгырабэ аш инэосагь, Пэнэшъухэр лэлкъоху мэхъухеми, зы чылпэ горэм тицээхэсэу «Пэнэшъум мээрэущту ыуагь е ышагь» зыткэлэ, ар Руслан зэрэфэгъэхъыгъэр хэти къыгурьоштыгъ.

Тиньбджэгъикылхэм тааждэжээ зырхыгъэр къыдэхъуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къымэфшухагъ, чыопсими, сиуи язитет дэйгъэ, диссертацием иухумени имыгъо Йоффу къысщыхъоу фежъэгъагъ. Ау чэшникъом

сфеноштэп. Комсомолым үүж щылхэм ахэр ядгээжээ зыгъэхэхэй ар къыхэшы. Ары, Руслан Иэнати ашылхэм япун тэрээзу зэхэцгээнхэм, джары щылхэм анахь дгээлэпэн ишни фахэр къыхэшилхэм ишни ёдэгэгүүдэйнхэм тааждэжээ зэрэгэгүүдэйнхэм!

Сяя дунаир ыхъожыгъэуу канадидат диссертациер къэзгээшьыкъэхынэу Москва сиизэрхъягъэр сиы къэкъижы. Джашыгъум къ

Комсомолым ия 100-рэ ильэс ипэгъок!

ТизэлукIэгъу гъэшIэгъонхэр

Игъэхъагъэр щыIэнэгъэм хэкIокIэштхэп

Комсомолым и Адыгэ хэку комитет ильэс зэфэшхъафхэм Ioф щызышIагъэхэм язэлукIэ Мыеекъуапэ щыкIуагъ.

Уахьтэр, сидэу псынкэу укло? Оры, уахьтэр, тызаджэрэй. Тыкызэххи кызыэлпъяэ. Гүкэ, поэктэ тыкызэльгээты зышои-тхохэм закынфэгъаз, кадэгү-щил. Хьау, пхашау укяяупчынэу тьюльяурэл. Кадэхъугъэмэр кадэмыхъугъэмэр зэдгээфэн-хэу непэ тыфемыгъаж. Зэлукэгъум хэлажъэхэрэм нэшукэе тягъэплы, язэдгүщиэгъухэм тягъэдэу...

Узэфэзышэрэр гъэлъапэ

Комсомолыр зызэхашагъэр ильэс 100 зэрхүрээм фэгъэхъигээ зэхахъэр ВЛКСМ-м и Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарэр 1975 — 1981-рэ ильэсхэм щытыгъэ Нэхэе Юрэ зэришагъ. Пэублэ гүшүлээр кэлкэу зэргийэлсэгъээс гур кын-иетыг. КызызэлукIагъэхэм нэгшүю къахалын зэшмыгъу-пшхэу зэрэпсэухэрэм еллыг-кэу фырийр хигъэунэфыкIыгъ.

ЯныбжыкIэгъум комсомолым зэфишагъэр тэльэгъу. «Хета анахыжыыр?» алоу зэ-упчыжыхэрэп.

Сихъу Мирэрэ Ацумыжъ Казбекрэ алэрэ сатырэм щитэлэгъух. Гупшысэм зэлтиштагъэху къэбархэр кызызэфалаутэх. Ягушыз комсомолым ехьыллагъаш, гукъэкIыжым зырагъэушомбгъ. Сихъу Мирэ ВЛКСМ-м и Шэуджэн районом ипэшагъ, КПСС-м и Төүцожь районом исекретарэр щитыгъ, шэнэгъэм пышагъ.

Ацумыжъ Казбеки, аш

ишъхэгъуси комсомолым игъогу рукиягъех. Казбек тарихь шэнэгъэхэмкэ доктор, Адыгэ кэлэгээдэжэ коллежийм ильэс-сыбэрэ ипэшагъ.

Хыанхъу Русланы шIэнэгъэлжээ цэрыгү. Ишъхэгъусеу Аминэти комсомолым Ioф щишиагъ. Нэпльэгъу дахэу яныбжыкIэгъум зэфашыгъэм шулыгъу къабзэр кызынфихыгъеу комсомолым щизэдэлжээгъэр макIэп. Русланэр Аминэтрэ япхьорэлфхэр ягусэхеу Мыеекъуапэ иурам шыхаалеу Красноярскэ, къалэм изыгъэсфыицэ парк, концертхэм ашытэлэгъух, яорэ яшIэрэ зэдештэх.

Быжъ Нурыет, ХъакIэмизэ Заремэ, Хъуакло Зарэ, нэмийк бэзильфыгъэхэри зэхахъэм гүшү-лэгъу щизэфхъу-гъэх. Адыгейим

**Комсомолыр — ныбжь къодыен
Комсомолыр — сэ сигъаш!**

ибзильфыгъэхэм я Союз ишацэу Светлана Дорошенкэм зэлийгъум къышиуагъэр зымы-уасэ щиIэп.

— СынубжыкIэу сыйкъэхъу-жыгъээмэ, комсомолэу сыйыллагъум икIэрыкIэу сыйхэхъажы-щыгъэ. Комсомолым цыфы-шүхэм нэуасэ сафишыгъ.

Самбэмки, дэзюдомки Джарымэкъю Юсыф баштагъигъ. СССР-м спортымкэ имастер. Спортышхом ыпкъ къикIыкIэ

комсомолым Ioф щишиэнэу зэ-риублагъэм рэгушо.

— Комсомолым къыситыгъэ нэбджэгъухэр зэрэсхъожынх щиIэп, — къышиуагъэр зэхахъэм Республика спорт Унэшкоу «Ошутенэм» ишацэу Джармэкъю Юсыф. — Спортыр щиэнэгъэм хэпхын плъэкэштэх.

Адыгэ Республикэм спорт

республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие ишацэ. Комсомолымрэ профсоюзхэм зэрэзэпхыгъэхэм къыхагъэштэрэцэфыицэ парк, концертхэм ашытэлэгъух, яорэ яшIэрэ зэдештэх.

Партиемрэ комсомолымрэ язэфыицэ парк, концертхэм зэрэзэпхыгъэхэм къыхагъэштэрэцэфыицэ парк, концертхэм зэрэзэпхыгъэхэм япхьорэлфхэрэ альханын щиэнэгъэм диштэштэгъэх. Партиемрэ комсомолымрэ язэфыицэ парк, концертхэм зэрэзэпхыгъэхэм япхьорэлфхэрэ альханын щиэнэгъэм диштэштэгъэх.

Шуаджэ Асыет ВЛКСМ-м и Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарэр ильэсито зэрэштэгъэр шукээ ыгу кыгъэкIыжыгъ. Джырэ уахьтэм шэнэгъэлжээ. Псыушию Юсыфи ВЛКСМ-м и Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарэр Ioф ышIагъ. СССР хэгээгушхор зышызэбрыгъэхэм яхьтэм эллыгъикIэу фырийр гум «щечэрэгъ».

— НыбжыкIэхэр зэхатшэ-щыгъээ, псеолъаш! отрядхэм студентхэр ахэтхуя хэгъэгүм изэтэгъэпсихын чанэу хэла-жьэштэгъэх, — къелуватэ Псыу-

шо Юсыф. — ШушIагъэр кло-дирэп, тарихым къыхэнэжы.

Индрысэ Налбай ВЛКСМ-м ихэку комитет Ioф щишиагъ. Зыщаплугъэ Кошхэблэ районыр къеджэжы, ВЛКСМ-м ирайком иапэрэ секретарэр хадзыгъ. Ишьэрильхэр дэгью зэригъэ-цакIэштэгъэхэм иныбджэгъухэр непи кытегущыIэх. Партием и Адыгэ хэку комитет Ioф щишиэ-зэ, нахыжхэм оптытуя ялэм зыщигъэгъозагъ. Цыфхэм шу афишэнэир шэнэшү фэхъуягъу-ибыджэгъухэм кыралуягъ.

— Комсомолыр — сишиэ-нэгъ, — elo Индрысэ Налбай. — Ар еджапIэу, гэсапIэу ти-лаагъ.

КыкI Ерстэм ВЛКСМ-м и Төүцожь районом, комсомолым и Адыгэ хэку комитет, партием икъэлэ комитет Ioф щишиагъ. Комсомолыр ильэс 100 зэрхүрээм изэхэштэгээ куп хэт. Комсомолым и Мафэ мэфэкIы-шхуу тлъйтээзэ игъэкIотыгъуяа хэдгээнэфыкIын фаеу Е. КыкIым ельытэ.

АфэгушIагъэх

Нэхэе Юрэ комсомолым Ioф щиэнэгъэхэм къафэгушуягъ. ВЛКСМ-м и Центральне Комитет иапэрэ секретарэр щи-тэхэхэр зыкIэхэжыгъэхээ рэзэ-нэгъэхээ тхылхэр, комсомолым иобилей фэгъэхыгъэ тамыгъэхэр зэхахъэм хэлэжьагъэхэм аритыгъэх. Чыэрпьюгъум и 29-м комсомолым ия 100-рэ ильэс фэгъэхыгъэ зэхахъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъ филармоние щицоштэм хэлэжьэнхэу кыригъэблэгъэхээ.

Опсэу, комсомолыр! О уигъэхъагъэхэр щиэнэгъэм хэкIэштхэп.

Сурэтхэр зэхахъэм къыщи-тетхыгъэх.

Комсомолын 100-рэ ильэс илэгъок!

ЕплийкIэхэр

VLKSM-м июбилей фэгъэхьыгээ тхыгъэхэр дгъэхьазырыхээ зэхъум, нэбгырэ заулэмэ азы уучIэр яттыгь: «Комсомолын оркIэ сид?» Дэжэуапэу къытатыжьыгъэмэ аишихэр кIэкIэу къыхэтэумын.

ЧЭМЫШЬО Гъазий:

— Непэ фэдэу къесашэжкын пионер ыкIи комсомол организацихэм сазаххэгъэгье уахътэхэр. Пионерым сазаштэ мафэм, унэм сиклюжьмэ сицьгынхэр зэблысагъэхъужынхи галстукыр зидэсхыжын фаети, сымыклюжэу бэрэ чылэм сихэтигь, комсомолын сазихаахьеми джащ фэдагь, бэрэ зидгээшлэгъожыгь. Ары тэ тилэүж зэрэштигьээр. Ау сицьиэнгээ комсомолын епхыгъе шылыгкээ хүнэу пкыхьалыгы суугу къекIыгьэп Адыгэ къералыгьо кIэлэгэгэдэж институтыр къесэхуяфэ. Сызэстудентым, ныбжыкабэмэ сафэдэу, сигуапэу общественнэ юфмэ сахэлажьэштигь — адигэ отделением икомсомольскэ организации сирисекретарыгь, аужыре курсхэм институтымкэ комсомолын икомитет исекретарь, ыпкэ къисатызэ юф сицьиэнгээ зидэхублэр ары. АшкыкIэлэхкIуягъэх комсомолын Адыгэ хэку комитет, хэбээ кулыкь юфшэнхэр. Ау зэкIемэ льапсэу афэхъуягъэр комсомолын юфшакIуягъэ зидэгъэштигь ары. Арышь, ар сицьиэнгээ епхыгъе шылыгкээ хууль. Ильэс пчагъяа а организацием сазэрэшылэжьагъэм имызакью, ыуужкэ юфэу сла-

Комсомолын сицьиэнгээ епхыгъеу хүн зэрильхээштигь къызысшагъэр я 5-рэ курсым сисэу институтын икомсомол комитет исекретарэу, ыпкэ къисатызэ юф сицьиэнгээ зидэхублэр ары. АшкыкIэлэхкIуягъэх комсомолын Адыгэ хэку комитет, хэбээ кулыкь юфшэнхэр. Ау зэкIемэ льапсэу афэхъуягъэр комсомолын юфшакIуягъэ зидэгъэштигь ары. Арышь, ар сицьиэнгээ епхыгъе шылыгкээ хууль. Ильэс пчагъяа а организацием сазэрэшылэжьагъэм имызакью, ыуужкэ юфэу сла-

гъэхэм, ынатцай сазы-
лутыгъэхэм сазерафи-
гъэхьазырыгъэри ары.
Ныбджэгъубэ щысшыгь,
щыгынгъэр зидэдэр,
цифыр цыфым ишхэпсэу
зэрэштигь, унаа зэрэ-
зытебгэтыжын фаер
кызгуригъэуягъэх. Ком-
сомолын юф зыщыс-
шлэгъээ ильэсхэр непэ
нэс гукъэл даххэу сицьи-
энгээ зидэхублэр ары.
Гыргу тэрэз си-
тезгээштигь а организа-
циер сазэхашаагъэр ильэ-
хэхэм, ынатцай сазы-
лутыгъэхэм сазерафи-
гъэхьазырыгъэри ары.
Ныбджэгъубэ щысшыгь,
щыгынгъэр зидэдэр,
цифыр цыфым ишхэпсэу
зэрэштигь, унаа зэрэ-
зытебгэтыжын фаер
кызгуригъэуягъэх. Ком-
сомолын юф зыщыс-
шлэгъээ ильэсхэр непэ
нэс гукъэл даххэу сицьи-
энгээ зидэхублэр ары.
Гыргу тэрэз си-
тезгээштигь а организа-
циер сазэхашаагъэр ильэ-

си 100 зэрэхъурэр, игъэхъагъэ-
зиме уасэ афашигъэ игъэхъагъэу
тихэгъэту зэрэшхагъэунэфы-
кырэр тэрэз дэдэу сэлтигэ,
сигуапэ ыкIи сицьиэнгээ зидэхублэр
афэгушо.

СашхъэкIе сицьиэнгээ зидэхублэр
комсомолын. ЩыкIагъэ илагъэми,
шуагъэу къыхыгъэр нахьыб.
Арышь, ныбжыкабэмэ организа-
ции пэртэг щыгынгъэм ныб-
жыкIэхэр филхэу, фигъас-
хэу обществэм зэришыкIагъэм
щеч хэлъэп. АшкыкIэлэхкIуягъэ
комсомолын къыкIуягъэ гыргу
щеч дэдэу хүнэу сеплэ.

ящыгынгъэ-псэукIе уипуущтыгь.
Партиими сихэтигъэш, ком-
сомолын щэзэгъэхъагъэу щы-
гынгъэм гыргу къин къышы-
зикIуягъэхэм, ныбжыкIэхэр
зилызышэхэрэм яхылгэгъэ
спектаклэхэм непи сахэлажьэ
шилоигъу. Режиссерхэм ар-
гынгээх, тэ ролхэр къэтшы-
щтигь.

ХЬАТХАКИУМЭ Аскэрбый.

Республикэм и Лъэпкэ тэ-
атрэу Цэй Ибрахимэ ыцIэ-
кэ щытым иартист:

— Комсомолын еджалыгь, зэхэшаклоу тиагь. Тэ, артист-
хэм, театрэм къыщытшыре
рольхэр тиагьупшэжьыхэрэп,

КIэлэджахэрэ пIуныгъэмрэ

Щысэ атырахы

**Красногвардейскэ икIэлэцIыкIу тхыльеджанIэрэ искус-
ствэхэмкIэ кIэлэцIыкIу еджалыгь эмрэ кIэцакIо фэхъухи,
комсомолын ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхьыгээ зэIукIэ-
гыгь гъешIэгъон зэхашагь.**

Комсомолын итарихь ехылгэгъэ
къэбархэр зэхэшаклохэм къалотагъэх.
Хэгъэту зэошхом ильэхъан ныбжы-
кIэхэм лыгъэгээ зэрээрхагъээм, мамыр
псэукIе агъэптигээ БАМ-м, нэмийк-
хэм ягъэпсын зэрэхэлэжьагъэхэм, фэ-
шхъафхэм нахь куоу кIэлэджахэрэ
ащаагэгъозэнхэм фэш нэрыльтэгыгь
иэпилгэх, электрон техникэр агъэ-
федагъэх, комсомол ордхэр агъэжын-
гъэх. Комсомол ильэсхэр зидэдэр
музей илофшIеу Г. Н. Пироговар
узыгынгээ къатегушигь.

Комсомолын хэтхэр мэкью-мэцьим,
гэсэнгъэм, патриотическэ пIуныгъэм
зэрэхэлажьэштигъэхэм кIэлэджахэр-
хэр ягуалэу ядэгүхэх, зэхэшаклохэм
упчIэхэр аратыгъэх. Комсомолын ыгъэ-
сальхэм щысэ атырахы ашлонгью бэмэ
къалагь.

ЮфшIэнэмрэ еджахэрэ

НыбжыкIэхэр тигугъэх

**Гъобэкъуа Ѣытсэурэ Iашынэ Аюбэ
VLKSM-м изэфэситIумэ ахэлэжсагь. Ком-
сомолын и Центральнэ Комитет хэтигь.
Механизаторэу Юф шиIээ, орденхэр,
медальхэр къыфагъэшьошагь.**

— Лъэхъэнэ гъашэгъонигь, —
къелутэ Iашынэ Аюбэ, —
Москва ѢыкIохэрэ зэфэсхэм,
комсомолын изэлгүхэм сахэл-
ажьэштигь. Цыф гъашэгъонимэ
сауыкIэштигь, ялофшакIе щысэ

Суретын итхэр: Iашынэ Аюбэ ныбжы-
кIэхэм ахэт.

Наркоманием пэуцужьых

Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ икъещаклоу «Прокурорым изэдэгүшүйэгъу» зыцэ 1офтхъабзэр Адыгэ къэралыгъо университетым щыкъуагъ. Аш къырагъэблэгъагъ политикэу, Урысые общественнэ антинаркотическэ движениеу «Анти-Дилер» зыфиорэм ипащэу, УФ-м и Общественнэ палатэ хэтэу Дмитрий Носовыр.

1офтхъабзэм пэшэнгъэ дызэрихъагъ АР-м ипрокурор игуадзэу Кыкыл Исмахыилэ. Прокурорхэм ыкыл хэбзэухъумэкю къулыкъухэм япащэхэм анэмькэу зэхэсигъюм хэлэжьагъэх мыхэм яхыгъуэу 1оф зышлэрэ министерствэхэм ялофышихъэр, цыфхэм ыкыл къелэцыкъухэм яфтынгъэхэр къеухъумэгъэнхэмкэ Адыгэим и Уполномоченнэхэр, Адыгэ Республиком имуниципальнэ образованиехэм я Совет и Ассоциацие иллыклохъэр, Адыгэ къэралыгъо ыкыл Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетхэм ястудентхэр, Урысые народнэ фронтам ишьольыр къутамэу Адыгэим щылэхэр, журналистхэр.

Зэдэгүшүйэгъур зыфэгъэхъагъэр наркотикхэр хэбзэнчъэу зыгъэзеклохъэрэм яхыгъэ бзэджэшлагъэхэмкэ ыкыл хэбзэухъукононгъэхэмкэ пешторыгъэш 1офтхъабзэхэр зехъэгъэнхэр ары.

Зэхэсигъор къызэуихыгъ ыкыл зэрища АР-м ипрокурор игуадзэу Кыкыл Исмахыилэ. Аш къызэриягъэхэмкэ, обществэм ыпашхъэ ит гумэкъигъо шхъялхэм язэшохынкэ мыш фэдэ зэхахъэхэр шуагъэ къэзитыре 1офтхъигъо щит. Цыфыбэ мыш къызэрхэлажъэрэм ишугаагъэхэ шхъялхэм язэшохынкэ атагушиэнхэ альэкы ыкыл шуагъэ къытэе ахэр зэшохыгъэнхэмкэ амал дэгүхэр къетых.

— Наркотикхэр хэбзэнчъэу зерагъэзеклохъэрэм епхыгъэхъагъэшлагъэхэм апкь кыкъеу мы аужырэ ильсхэм цыфхэм ясональнэ, экономикэ 1офтхъохыгъ ыкыл язекуякъэхэр зэшыкъуагъэ зэрхъугъэ щынагъо къеты, къэралыгъом ишынгъончагъэ къыкыргэхъчы, наркотикхэм апышагъэхэм, ахэм ялахыл-гупсэхэм ящынгъэ екъутэ. Наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм япсаунгъэ ыкыл ящынгъэ зэригъэфыкъорэр зэкъеми ашлэ, арэу щитми, аш къыгъэуцихъэрэп. Наркотикхэр хэбзэнчъэу зыгъэзеклохъэрэр цыфхэмкэ, къэралыгъо хабзэмкэ ыкыл аш епхыгъуэ лажъэрэ къулыкъухэмкэ гумэкъигъошо щит, — къыуагъ И. Кыкылым.

Зэфхъысжъэр къышыхээ АР-м ипрокурор игуадзэу къызэриягъэхэмкэ, тишъольыркэ психиатр-наркологым иучет хэтхэм мы аужырэ ильсхэм япчагъэ къышыкъагъ. Арэу

щитми, аш ипрокурорыр зыгъэфедагъэхэу учетым хагъэуцаагъэхэм япчагъэ хэхъуагъ.

Наркотикхэр хэбзэнчъэу зыгъэзеклохъэрэм ябэнгъэнхэмкэ къэралыгъо хэбзэхъумэкю къулыкъухэр ягусэхэу прокуратурэм зэрихъэгъэ 1офтхъабзэхэм яшугаагъэхэмкэ 2016-рэ ильэсийм къыщагъэхъагъэ 2018-рэм имээшишлэу пыкыгъэхэм нэс нэбгырэ 455-

комиссиөхэм хэукунонгъэхэр ялхэхуэ къыхагъэшгъэх, къелэцыкъухэм янэ-ятхэм якъэбархэм, ахэм ашыцыбэмэ наркотик зыхэлъ веществовохэр зэрэгэхъедэхэрэм ашыгъуазштыгъэхэп. Мыш фэдэ унэгъо 79-мэ яшылэхэлэхэлэхэмкэ 1офтхъабзэхэм яшугаагъэхэмкэ 2016-рэ ильэсийм къыщагъэхъагъэ 2018-рэм имээшишлэу пыкыгъэхэм нэс нэбгырэ 455-

прокурорхэм ядэо 16-мэ хынкымыр ахэлпэльгъэ.

Дзюдомкэ спортым изаслуженнэ мастерэу, Афинэм и Олимпийскэ джэгунхэм яджэрэ медаль кызыфагъэшшошагъэу Дмитрий Носовыр зэхахъэм къышыгүшүйэзэ, цыфхэм ясональнэ фитыныгъэхэр къеухъумэгъэнхэмкэ ыкыл пытаэхэльэу законыр гъэцэклигъэхъунымкэ прокуратурэм мэхъанэшко зэрийлэхъуагъ.

Джаш фэдэу антинаркотическэ движениеу «АнтиДилер» зыфиорэм зипашэм илофшлэн зэрэзэхъишэрэм къытегуущыгъэхъуагъ ыкыл мы лъэныкъомкэ оптэзу 1офтхъабзэхэмкэ зэхахъэм хэлэжъэхэрэм къадэгощагъ.

Прокуратурэм къэралыгъо хэбзээ ыкыл хэбзэухъумэкю къулыкъухэм яшугаагъэхэмрэ зэгтусэхэу зэрэзэдэлжэхэрэм осэшу фишыгъ.

Адыгэ республике наркологическая диспансерэм иврач шхъялэу Паку Рэмэзан къызэриягъэхэмкэ, 2016-рэ ильэсийм

рэ къаубытыгъ ыкыл агъэтлысыгъ. 2017-рэ ильэсийм наркотикхэм яхыгъэ бзэджэшлагъэхэм зэрахъагъэхэм япчагъэ процент 21-кэ нахьыбэ хуугъэ, ахэм яхыгъэ бзэджэшлагъэхэм зэхажыгъэр процент 92-м къелхъ. Мыш дахлоу, прокуратурэм улээжүүнэ ышыгъэхэм къызэрхэлжээгъэхъагъэхэмкэ, зынжбжимыкъугъэхэм яфтыныгъэхэр къеухъумэгъэнхэмкэ чылгээхэдээ.

Наркотикхэр хэбзэнчъэу зыгъэзеклохъэрэм ябэнгъэнхэмкэ чылгээхэдээ комиссиөм илофшлэн икъу фэдизэу зэrimygъэцэклигъэхъуагъ.

Къулыкъу зэфэшхъяфхэм япашхэм тхиль 40 прокурорхэм афагъэхъыгъ. Хэбзэгъэуцэгъ щылээр аукъозэ, наркотикхэм ялгъэкин епхыгъэ рекламэр Интернетим исайтхэм къызэрараагъэхъагъэм епхыгъэу

гъээшагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъагъэ нэбгырэ 85-кэ нахь макэ хуугъэ. Мы ильэсир къызихъагъэм къытегуущыгъэхъагъэмэ, 2017-рэ ильэсийм диспансерэм иучет хэтхэм япчагъэ проценти 8,3-кэ нахь макэ хуугъэ ыкыл мы мафэм ехуулэу ахэр нэбгырэ 672-рэ мэхъу. Блэкыгъэ ильэсийм гъээшагъэмэ, 2018-рэ ильэсийм имэзи 9-у пыкыгъэхэм наркомание узыр ялэу къыхагъэшгъэхъагъэмэ ялгъэхъ

Тисабыйхэм амал яттын

Адыгэ Республикаем гъесэнгъэм ыльэнныкоктэ юф зышхэрэм зэклеми типшэрыль сабыим шенгъэу еттирэм дактоу творческэ амалэу иехэр кыххедгъэшынхэу, щиенгъэм хэдгэгъозэнэу.

Кілэеѓаджекхэм яшэнгъэхэм зынхагъэхъорэ Адыгэ республике институтым а пшьерильхэр кыдилитэххэзэ, 2018-рэ ильэсим ублептэ классхэм якілэеѓаджекхэм апае гъесэнгъэм ифедеральне шапххэхэмкэ зэрэргэдэжщэм хэхъылгъа курсхэр зэхицагъэх. Ахэм егъэджэнкимкэ шыкіламыкілэхэу шепххакілэхэм кындаалтыгхэрэр ащарагъашэ.

Курсхэм ягъом семинархэр, мастер-классхэр ыкчи нэмикл егъэджэнхэр зэхтэтэш. Институтым илашэу Тхагыу

Фатимэрэ ублептэ классхэм ыкчи пүнүнгъэ юфхэм апиль отделым илашэрэ икілэшаклоху Кыблэ федеральне шольлырым иметодист лазехэр кынрагъэблагъэх. Джаш фэдэу зепхыныгъэ дыряя педагогическэ шенгъэхэмкэ докторэр, УФ-м изаслужене кілэеѓаджэу О.А. Кирюхиным.

Семинархэм методист цірьлом кілэеѓаджекхэр технологиякхэм нэуасэ щафешых, Урысыем итхиль тедзаптэхэу «Просвещением», «Урысыем иеджап» ыкчи «Перспектива» зыфиохэрэм кын-

дагъекъирэ методическе юпилэгъухэм ащеѓагъуазэх. Урысыбзэмкэ, хисапымкэ, сабыир тыкъэзыууххэрэ дунаим хэгъэвэзгъэшынкэ урокхэр зэхажэх зыхыкэ а тхильхэр кілэеѓаджекхэм юпилэгъу кыафхэх.

Практическе занятиехэр зекле предметхэмкэ афызэхтэш. Анахэу тываа зытетмэ аашиг кілэеѓыким ильэс едже гъумрагъешлагъэр щымыгъупшэним пае гъецкілэнхэу кілэеѓаджэм зэхигъэу цонх фаехэр. Кілэеѓаджэм ны-тихэм япшьерильхэр агуригъэон фае едже-

нымкэ юпилэгъу зерафхэхъущхэмкэ.

Кілэеѓаджекхэм пэрытхэм юофшлакэ курсхэм кыаклохэрэм ядъэшшэним мэхъанэшо етэти. Аш фэдэу Адыгэ республике гимназиим икілэеѓаджекхэм М.К. Мацевам ыкчи Г.М. Аветисовам методическе юпилэгъу зэхажэуцаугъэр кілэеѓаджекхэм ашогъешгъонигъ. Ар льепкъ-чыптэ компонентыр бгэфедэзэ, алэрэ классым урысыбзэмрэ хисапымрэкэ урокхэр зэрэзхэпшщхэм хэхъылгъа. Аш фэд «Моя Адыгэя» ылоу лицеу N 19-м икілэеѓаджэу Т. В. Ждамаровам зэхигъэуцаугъери ыкчи нэмиклхэр.

УДЖЫХҮУ Гоощнагыу.

Кілэеѓаджекхэм яшэнгъэхэм зынхагъэхъорэ республике институтым иотдел илаш.

Зигъо зэхэсигъу

Дунэе шхъонтэ цыкIур

АР-м и Льепкъ тхильдажаптэ техническе ыкчи экономическе литературамкэ иотдел къэкырэ льепкъхэм яхылгъэ шенгъэхэр зынхизэргъэгъотырэ экологическэ Гупчэр «Зеленая гостиная» зыфиорэр зынхизэхашаагъэр тлэку шагъэх. Аш зичээзу зэхэсигъоу «Дунэе шхъонтэ цыкIур» зыфиорэр шофтхабзэр зэшхойгъэнхэмкэ шэгъэн фаехэм щатегуциагъэх. Тыкъэзыуцуххэрэ чыопсым икъэбзэнгъэх узэршувшшэнтим ыкчи кынзэрбэгъэхъунэнтим ягугу щашыгъ.

Зигъо юфыгъор кынзэуихыгъ отделым илашэу Н. П. Плотнерчук. Экологиимкэ шенгъэхэгъэхэр зээгъэгъотынхэу фаехэмкэ Гупчэр едже пэччээс ылтыгъартай, тхиль къэгъэльгъон инэу къэкырэ льепкъхэм укъизэрдаклохынтыр, пшён фаехэр зыдтхэм анаэ тырагригъедзагъ. Гупчэм ныбжж

зэфэшхъаф зилэхэр кынзэречахъэхэр, упчэхэмкэ зыкынзэрафагъазэрэр, юфшлакэ зэфэшхъафхэм къэрэхэм, экология шенгъэхэр зэрфэныкуагъэхэр кынрагъырэ зэрхуугъэр кийгэхтыгъ. Зэхэсигъом сидигуи хэлажэхэрэр Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетим экологиимкэ ифакультет истудентхэр ыкчи икілэеѓаджекхэр арых.

Тхильхэм, къэкырэ льепкъхэмкэ журналхэм ыкчи нэмикл литературам узыфэе упчэхэмкэ джэуаптэр зэращыгъотытшыр ашэу, еджэн гъецкілэнхэмкни, проектхэм язэхэгъэуцонкни, курсовой, диплом юфшлакхэр атхынхэмкни яшуагъэ кынзэрэхъорэм гу льатагъэу, зэпхыныгъэ дэгъу азыфагу иль зэрхуугъэр кынрагъ. Студентхэм шенгъэхэр ыкчи шыкіламалхэр кынзэкагъэхъанхэмкэ анахэу зынаэ къатетыр якілэ-

лэгъаджэу Уджыкху Мигрет ары.

Зэрхабзэу, юфхабзэм студентхэм экологиимкэ кынзэрэхъын зэфэшхъафхэр кынзэршыгъэх, гүшүлээ пae, япон чынхэтэжье («дзэн») къэгъэхъын ишыкагъэр, кактус льепкъ зэфэшхъафхэр (Гурки-

на Екатеринэ), дэпкъхэм, унашхэхэм уц льепкъ шхъуантэхэр (Ксения Никулина) кынзэршыгъэхкынштхэр къалотагъэх.

Зэхэсигъом икілэх зэфэхъысъжхэмкэ ишошл щигъэгъозагъэх университетим ландшафт

шлэу зэрэштыр ары.

Льешэу гуапэ хуугъэр студентхэм ежэв алэкэ ашыгъэ япон мыжъо чынхэтэжье нэпээпльэу «Зеленая гостиная» зыфиорэр изэхшаклохэм кынхепхыгъэм творческе еклохакэ фэозгъээш.

(Тикорр.).

«Ильэсим ичъиг»

1767-рэ ильэсим агъэтысхъагъ

Псэуплэу Шэхапэ лириодендронэу (аш тюльпановэ чыигкэ едже) дэтим иинагъэрэ ыгъэшагъэмрэ якъэбар чыжъэу үүгээ. Ижыкэ кынзэгъэжъагъэу ар тхальэулыгъ чыпагъ, цыфклохагъ, советскэ зэманим мэфэххэр щырагъэхъынтыгъ, шыгъо мафэхэм щызэрэгъоицтыгъ, заом хэлэжъагъэр щагъашоцтыгъ.

Чыигым ильэс 251-рэ зэригъэшагъэр НПСА-у (Некоммерческое партнерство стратегического альянса) «Здоровый лес» зыфиорэр и Гупчэр пххэхкэл улъялкунхэр зынххэрэм улъялкун юфыгъохэр зэшхийххээ, ишыгъынхэрэ кынзэхшэгъагъ.

2013-рэ ильэсим чыигыр кынзэшыкырэ чыпилэх улъялкун инхэр щызэхашэгъагъ,

нэужым Москва юлэх дендрохронологическэ лабораториим ар ильэс пчагъэрэ зэрэштыр щауплэкгүгъ ыкчи Урысыем зынах ил имыт лириодендроныр арэу агъэнэфагъ.

Ар къэзыушихъатырэ сертификатырэ эстафетэу «Деревья – памятники живой природы–2018» зыфиорэр изэлэпахырэ тамгыэрэ Federaciyaekokloukoye Советым чыопсыр къэхүмэгъэнхэмкэ ипрограммэ икураторэр Владимир Зотовым къалэу Шаача тыкъэзыууххэрэ дунаим икъэхъумэнкэ, чынхэтэхэм, мэкъу-мэшымкэ ыкчи промышленностымкэ идепартамент иди-ректорэр Андрей Платоновым кынрижтыгъагъ.

Тюльпан чыигэу шенгъэлэжхэмрэ специалистхэмрэ бэрэ зыфызэнхэхъуугъэхэр щыагъэтысхъэгъагъэмкэ джа-

рэущтэу уштэйхэр ашызэ, зээгъынгъэ зыхэль къялхым кынхепхыгъагъ.

ыкчи пытаагъ хэлъэу къалуагъ – чыг цэргийор псэуплэу Шэхапэ 1767-рэ ильэсим щагъэтысъагъ.

Бэмшэу чыигым дэжь цыфзэхахъ щагъагъ. Аш Федерацаем икілэеѓаджекхэм Советым, Урысые программэу «Деревья – памятники живой природы» зыфиорэр, къалэу Шаачэ ыкчи Псышопэ районым яадминистрацием ялъялохэр, Адыгэ Хасэм юофшлэн чанэу хэлажэхэрэр, чыпилэ зыгъэлэхъылэу Шэхапэ къикынхэрэр, кілэеѓаджекхэр, къоджэдсхэр къеклонгэгъагъ.

Сертификатэу къаратыгъэм тюльпан чыигыр тэзхэт ильэсим щырагъэхъылэгъ. Урысые зэнхэкоу «Ильэсим ичъиг» зыфиорэр ашыткогъ чынхэтэхэм ашыгъэ зэралытагъэр къеушыххаты. Ар льепкъим ичъиопс, итарихъ ыкчи икультурнэ байнигъэхэм ягъешгъогъ объектэу щит.

Чыигым улъялкунэу рапшылгээхэмрэ тапэкэ аш узэрэдэзеклон фаемрэ зэрэйт тхильхэр Краснодар краим чыопсымкэ и Министерствэ илъялоху Алексей Дворницикэм къаратыгъ.

НЫБЭ Аңзор.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Сабыим пае ахьщэ Іэпыїгъо аратырэм ехылїагъ» зыфиорэм ия 7-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2018-рэ ильэсийм юныгъом и 21-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Сабыим пае ахьщэ Іэпыїгъо аратырэм ехылїагъ» зыфиорэм ия 7-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Сабыим пае ахьщэ Іэпыїгъо аратырэм ехылїагъ» зыфиору N 277-р зытетэу 2004-рэ ильэсийм тыгъэгъазэм и 30-м кын-дэкыгъэм ия 7-рэ статья (Адыгэ Республикэм ихэб-зэгъэуцугъэ зэхэуѓоягъэхэр, 2004, N 12; 2005,

N 6; 2016, N 4) зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэу, я 8-рэ лахыр мыш тетэу тхыгъэнэу:

«8. Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкы муниципальнэ фэло-фашїхэм язэхшэн ехылїагъ» зыфиору 2010-рэ ильэсийм бэдээгүум и 27-м кындэкыгъэм кызыэрэдилтээрэм тетэу сабыим пае ахьщэ Іэпыїгъу кызыарамытыкэ, хыкумым тхъаусыхэ тхыль Іэклигъэхан фитыхъ.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым клаучэ илэ зыхъур

Официальнэу кызыыхаутырэм ыуж мэфи 10 зытешкэлэ мы Зконым клаучэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат**

къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 1, 2018-рэ ильэс
N 176

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Іофшїеннымрэ цыфхэр социальнэ ухъумэгъэнхэмрэкэ Гупчэр» зыфиорэм ипащэрэ ащ щылажъэхэрэмрэ лэжъапкэу аратыщтым фэгъэхыгъ

Урысые Федерацием іофшїеннымкэ и Кодекс ия 144 – 145-рэ статьяхэм атегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешы:**

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Іофшїеннымрэ цыфхэр социальнэ ухъумэгъэнхэмрэкэ Гупчэр» зыфиорэм ипащэрэ ащ щылажъэхэрэмрэ

лэжъапкэу аратыщтым фэгъэхыгъэ Положениер гуадзэм диштэу ухъесыгъэнэу.

2. Мы унашъом игъэцкэлэн епхыгъэ мылькур Адыгэ Республикэм финансхэмкэ и Министерствэ республикэ бюджетым икъэкуюлїхэм къахигъэхынэу.

3. Официальнэу кызыыхаутырэм мафэм щыублагъэу

мы унашъом клаучэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
Александэр НАРОЛИН**

къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 16, 2018-рэ ильэс
N 220

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Фэтэрыбэу зэхэт псэупїхэм къахиубытэрэ унэхэр зиунаехэм, организациехэу фэтэрыбэу зэхэт ащ фэдэ унэхэм яоффхэм ягъэзеклон фэгъэзагъэхэм игъэкотыгъэ гъэцкэлжынхэр зэдиряе мылькоу щытым фэшыгъэнхэм пае чэзыур агъэнэфэннымкэ лъэпсэ гъэнэфагъэу щылїхэм яхылїагъэ къэбарыр гуадзэм диштэу алээкїгъэхъагъэнэу.

Фэтэрыбэу зэхэт псэупїхэм къахиубытэрэ унэхэр зиунаехэм, организациехэу фэтэрыбэу зэхэт ащ фэдэ унэхэм яоффхэм ягъэзеклон фэгъэзагъэхэм игъэкотыгъэ гъэцкэлжынхэр зэдиряе мылькоу щытым фэшыгъэнхэм пае чэзыур агъэнэфэннымкэ лъэпсэ гъэнэфагъэу щылїхэм яхылїагъэ къэбарыр гуадзэм диштэу алээкїгъэхъагъэнэу.

Адыгэ Республикэм псэольэшыннымкэ, транспортымкэ, унэе-коммунальнэ ыкы гыогу хъизмэтымкэ

и Министерствэ мы унашъом игъэцкэлэн зэрэкорэм лъялтилэнэу.

Официальнэу кызыыхаутырэм мафэм щыублагъэу мы унашъом клаучэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
Александэр НАРОЛИН**

къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 17, 2018-рэ ильэс
N 225

Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

Ыпкэ хэмийльэу юридическэ Іэпыїгъу ятыгъэнным къихэлэжъэрэ очылхэм яотчетхэм яреестрэ зэрээхагъэуцорэ шыккэлэн зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Ыпкэ зыхэмийль юридическэ Іэпыїгъур цыфхэм зэрарагъэгъотырэр нахышыу зэхэшгъэнным пае **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъоу N 26-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ыпкэ хэмийльэу юридическэ Іэпыїгъу къашаратынм илоф изэхэшнкэ документхэу ишыклагъэхэр ухсыгъэнхэм ехылїагъ» зыфиору 2013-рэ ильэсийм мэзаем и 8-м кын-дэкыгъэм игуадзэу N 3-м тегъэпсыхъагъэ реестрэм зэхъокы

ныгъэ фэшыгъэнэу, мы унашъом игуадзэ диштэу ар шыгъэнэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

— Мы унашъор Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайтэрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабэз игъэцкэлжо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтэрэ аригъянэнэу;

— къашыхаутынм пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс кын-дэкыгъэмрэкэ зэблэхъугъэнхэу;

къыдэкырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуѓоягъэхэр» зыфиорэм алэкигъэхъянэнэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм гъунэ лъысфынэу сшъхэкэ зыфэсэгъязэ.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 2, 2018-рэ ильэс
N 277

Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъоу N 193-р зытетэу «Сабыибэ зилэ ныхэм шүхъафтынхэр къаратынхэм пае лъэу тхыльхэм ахэпльэшт Комиссиу Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ щызэхэшгъэм ехылїагъ» зыфиору 2009-рэ ильэсийм юныгъом и 15-м кын-дэкыгъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехылїагъ

Кадрэ зэхъокыныгъэхэм яхыгъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъоу N 193-р зытетэу «Сабыибэ зилэ ныхэм шүхъафтынхэр къаратынхэм пае лъэу тхыльхэм ахэпльэшт Комиссиу Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ со мобильнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ щызэхэшгъэм ехылїагъ» зыфиору 2009-рэ ильэсийм юныгъом и 15-м кын-дэкыгъэм гъэм хэт гущыгъэхэу «Кілэлцыкхэм, бзыльфыгъэхэм ыкы инашъом яоффхэмкэ консультант — Комиссием

исекретарь» зыфиорхэрэ гущыгъэхэу «Кілэлцыкхэм, бзыльфыгъэхэм ыкы инашъом яоффхэмкэ а 1-рэ разряд зилэ специалист — Комиссием исекретарь» зыфиорхэмкэ зэблэхъугъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

— Мы унашъор Адыгэ Республикэм Іофшїеннымрэ со мобильнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайтэрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабэз игъэцкэлжо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтэрэ аригъянэнэу;

— къашыхаутынм пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс кын-дэкыгъэмрэкэ зэблэхъугъэнхэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм гъунэ лъысфынэу сшъхэкэ зыфэсэгъязэ.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 9, 2018-рэ ильэс
N 282

Снлбоп Суперлигээр
Спортымрэ шэн-хабзэхэмрэ

ШХЬАЩЭФЫЖХЭМ ЯНАРТ ШЬАОХЭР

Шхьащэфыжь иныбжыкэхэм спорт бэнаклэхэм зафагъесэнимкэ амалышуухэр яэ хуугъэх. Къуаджэм спорт Унэшко къыщызэуахыгь. Адыгэ Республика м изаслуженнэ тренерэу Псеун Мурат кэлэеджаклохэр самбэм, дзюдом афегъасэх.

— Курыйо Асплан Шхьащэфыжь щыщ, — къеуатэ Псеун Мурат. — Краснодар краим и Хэбзэгъэуцу Зэлукэ идеупутатэу зыхадзым, кэлэцакло фэхьи, къуаджэм спорт Унэшко щагъэпсынэу фежъагъэх. Зэхээшэн Иофхэм Краснодар краим илэшхээтэхэри, депутатэу В. Бекетоври чанэу ахэлэжъагъэх.

— Къуаджэм Иоф щысшлэнэу сирагъэблэгъагъ, — къеуатэ Фэдэз щапуугъэу, Европэм самбэмкэ изэнэкъоку дышье медалыр къыщыдээзыхыгъэу Псеун Мурат. — А лъехъаным Шхьащэфыжь дэт еджаплэ имашу щытыгъэ Огурлу Хиси ишугаа къитигъэки, бэнаклохэм якухэр зэхэттэгъэх.

Лышэ Хварунэ икэлэццыкүгьом къыщыублагъэу самбэм, дзюдом зафегъасэ. Унагъом адагабээр щызэригъешлагъ. Кэлээгъаджэу Мэлэхъо Фатимэ бзэм имызакью, шэн-хабзэхэр кэлэеджаклохэм зэрханхэм пыль. Ригъаджэхэрэм щылэнгъээм щагъотырэ чыплээн лъэлльэ.

Ермэлхъаблэ дэт колледжым спортымкэ икъутамэ Лышэ Хварунэ щеджээ, икъулайныгъэхэпшыкылэу хигъэхъуагъ. Олимпиадэ джэгунхэу Рио-де-Жанейро щыкыла-

гъэхэм дышье медалыр къащзыхыгъэ Мудренэ Бисльани Ермэлхъаблэ ибэнэпэ еджаплэ щыгъасэ. Нарт шьаохэр зэлоклэх, язэфыщытикэхэр спортым щагъотытэх.

Урысыем иныбжыкэхэм дзюдомкэ язэнэкъоку Хы. Лышэм дышье медалыр къыщыдихыгъ, Европэм и Кубок зыфебанэм, аэрэ чыплээр къыфагъэшшошагъ. Хэгъэгум самбэмкэ изэлукэхэм захэлажъэм килограмм 52-м нэс къэзэшчэхэрэм якуп гъогогоуитло аэрэ чыплээр къащидихыгъ. Дунаим иныбжыкэхэм язэнэкъоку джырэблагъэ Тбилиси щыкыуагъэм дышье медалыр къыщихыгъ.

Къэрэжье Рэмэзан кг 66-рэ къэзэшчэхэрэм якуп щэбанэ. Урысыем ыкы дунаим яныбжыкэхэм самбэмкэ язэнэкъоку дышье медалхэр къащидихыгъ.

— Дзюдомкэ гъэхъагъэ сиэгог, — къитиуагъ Къэрэжье Рэмэзан. — Къыблэм изэлукэхъ юнэрэ чыплээр къащыдэсихыгъ, хэгъэгум изэлукэхъ юнэрэ зафэсэгъэхъазыры.

Къэрэжье Рэмэзанэрэ Лышэ Хварунэрэ сядэушь, адагабээр дээжоу зэрэшлэрэм сэвэгушо. Тренерэу Псеун Мурат шынахыжыгъим фагъадэ. Лыштэнгыгъэ зэфашы, зэгурэлох. Тхаклоу Мэшбэшэ Исхъакъ Шхьащэфыжь щыщ, дунаим щыцэриу. Аш исаугьэт къуаджэм игупчэ къыщызэуахыгъ. И. Мэшбашэм ытхыгъэхэм нарт шьаохэр яджэх, тарихыгъ, шэн-хабзэхэм яхылгаа гъэхэр нах ашгэшэгъоных.

Шхьащэфыжь щапуугъэ калэхэр спортышом щызэлэхэнхэу, адигэ къуаджэм ыцэ дунаим щагъэунэу тэгүгъэ, — къитиуагъ тренерэу Псеун Мурат. — Лышэ Хварунэ дунаим изэлукэхъ юнэрэ Тбилиси щыкыуагъэхэм дышье медалыр къащыдехым, Адьгейим и Лыштэнгыгъэу Къумпил Мурат шуфэс тхыль къызэрэтигъэхъыгъэр лъэшэу гуапэ тшыхъуугъ.

Сурэтым итхэр: Къэрэжье Рэмэзан, Псеун Мурат, Лышэ Хварун.

Бзыльфыгъэ футболыр

Урысыем и Кубок фэбэнэштых

Урысыем футболымкэ и Кубок кыдэхыгъэним фэгъэхыгъэ ешэгъу чъэпьюгъум и 28-м Адыгэ Республика истадион шхьаа щыкыла. «Рязань-ВДВ» Рязань ыкы «Звезда-200-рэ» Пермь Мыеекуапэ щызэлукэштых.

— Хэгъэгум иашъэрэ еджаплэхэм ябзыльфыгъэ футбол командэхэм якэух зэлукэхъэр Мыеекуапэ дэгъо щызэхашаагъэхэу тэлтытэ, — къитиуагъ Урысыем футболымкэ и Союз и Гъэорышлаплэ имашэ игуадзэу Петр Баркаловы. — Адыгэ Республика дахэу къыщытпэгъэхъягъэх. Урысыем и Кубок фэгъэхыгъэ кэух ешэгъури Мыеекуапэ щызэхашаагъэхэу тшоноигъу чыплээр пащэхэм тыкызяльэум, пынкэлэу тызэгурлыгъуагъ.

— Адыгэ Республика футболымкэ и Федерация Урысыем шуукэ щашлэ, — зэдэгүүшлэгъур лъэгъэхъягъэр Адыгэим физкульттурэмкэ ыкы спортымкэ и Комитет итхаматэ игуадзэу Андрей Бородины. — Стадионыкэхэр тиэх, республикэм зэнэкъоку гъэшэгъонхэр бэрэ щэклэх. Ахэр къыдалытэх, хэгъэгум футболымкэ и Федерация Мыеекуапэ къыхихыгъ.

Мыеекуапэ щешлэштых

Пшьашъэхэр футбол ешэхэу заублагъэр бэшлагъэп. Командэ лъэшхэр Ленинград хэкум, Красноярскэ, Екатеринбург, Воронеж, Краснодар, нэмийкхэм ялх. Адыгэ Республика бзыльфыгъэ футболыр щашлэми, командэу илэр бэл.

— Бзыльфыгъэ футболым зэгъэшшомбгүгъэнир хэгъэгу Иофэу щыт, — къитиуагъ АР-м футболымкэ и Федерация имашэу Николай Походенкэм. — Адыгэим аэрэ лъэбэхъуухэр щашлэх. Урысыем и Кубок кыдэхыгъэним фэгъэхыгъэ кэух ешэгъури Мыеекуапэ гъэшэгъонэу щыкыла тэгүгъэ.

Ешэгъури республикэ стадионэу «Зэкъошныгъэм» чъэпьюгъум и 28-м щыкыла, мафэм сыхъатыр 2-м аублэшт. Футболым еплээ зыштоигъохэр ылкэ амьтэу стадионым дагъэхъаштых. Зэхэцаклохэм спортыр зыштоигъэшэгъонхэр зэлукэхъумрагъэблагъэх. Стади-

оным музыкэр щагъэжынчыт, сатыушхэм щаплэхэр къыщызэхъуаштых.

Сурэтым итхэр: студент командэхэм медалхэр къащидэхъыгъэхэм афэгушох.

Нэклюбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзыгъэхъягъэр:

Адыгэ Республика иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ацылсуурэ тильэпкэхъуухэр адыярээ зэхъынгъэхъумкэ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшигъэр:
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэ А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъуухэрэ ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтээр 12-м нах цыкынэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэхъигъэхъягъы. E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкы зэлъы-Иссыкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ Чылэгъэлоры-шапл, зэраушыхъятыгъэ номерыр ПИ №ГУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэхъягъэр
4075
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2665

Хэутын узчи-кэхэнэу щыт уахтэр Сыхъатыр 18.00
Зыщаушихъятыгъэр
уахтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхьааэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхьааэр
игуадзэр
Мэшлээко С. А.

Пшьэдэгъыжъир зыхъырэ секретарыр
Гъою
З. Х.